



Frygtelig lykkelig

En fremmed kommer til byen Af Jes Nysten

Det er igen en Erling Jepsen-roman, der her bliver filmatiseret. Sidst var det "Kunsten at græde i kor", der blev så fornemt formidlet af Peter Schønau Fog. Vi er tilbage i det sønderjyske, men hvor "Kunsten..." fik sin dynamik i spændingen mellem den pæne provins-overflade og den skjulte indre dæmoni, levnes der i denne nye film ingen plads til bare den mindste form for fernis – her vælter bogstavelig talt gemenheden, kynismen, voldeligheden, grimheden ud over det hele. Stemningen er helt på højde med de mest mørke og depraverede Sergio Leone westerns. Den lille provinsby består af grimme nedslidte huse, udrangerede biler, sølede veje omgivet af en sumpet og konstant faretruende natur. Beboet af mennesker, der har smidt alle illusioner om at være pæne og civiliserede borgere.

Intet er skjult – alt er synligt. Dette viser sig også tydeligt på lydsiden. Rå, skærende og dunkende nærmest punker lydsiden os op i sædet, selvom vi til tider helst ville være fri for at være konfronteret med al denne nedrighed. Som et enkelt, men yderst virkningsfuldt gennemgående tema er den skrigende lyd fra en barnevogn, når den lille pige går rundt i byen i sin røde frakke. Når hun gør det, ved alle i byen, hvad der foregår hjemme hos far og mor! Ingen gør noget, men alle hører lyden! Aften efter aften.

Til denne by kommer den unge københavnske betjent Robert, der kun midlertidigt er blevet forflyttet til den sønderjyske flække. Det er bestemt ikke uden grund, at han er blevet forflyttet, men han påtager sig rollen som det moralske 'indbrud' i byen. Som nævnt læner filmen sig kraftigt op ad den klassiske western-genre med den fremmede, der kommer til byen for 'at rydde op'. Han bliver konfronteret med stedets overskurk, Jørgen, og rækken af passive og fornedrede borgere, der lever i dette konstante frygt-had forhold til ham. Nu skal den københavnske betjent ikke komme med alle sine fine fornemmelser og selvgodhed, for på det sted gør man tingene på sin egen måde. Det har både den lokale læge, præst og politiet i Tønder erkendt. Da Robert så også meget direkte bliver involveret i sagen om Jørgens vold mod konen, begynder det hele for alvor at mudre til. Med en helt logisk, men frygtelig konsekvens klinger filmen ud til lyden af den skrigende lyd fra barnevognen.

På trods af, at der pointeres, at bogen og dermed også filmen 'bygger på virkelige hændelser', er filmen ikke tilstræbt realistisk, men bliver en stiliseret næsten arketypisk skildring af menneskets uformåen. Den stilbevidste fotograf Jørgen Johansson fremtryller på mageløs vis dette livløse liv med en udsøgt brug af kameraet, og jeg skal ellers love for, at der også bliver skabt nogle bemærkelsesværdige roller af de medvirkende - helt ud i de små biroller. Jakob Cedergren giver en stram og kontrolleret fremstilling af en mand, der egentlig gerne vil det gode, men som må erkende, at han jo bare er et menneske! Lene Maria Christensen yder en meget stærk præstation som den voldsramte og sensuelle Ingerlise, og endnu engang materialiserer Kim Bodnia en frygtindgydende

skurk, så vi nede i biografen dukker os, hver gang han træder ind i billedrammen. Filmen er en sand triumf for Henrik Ruben Genz.

I et interview med Genz og Erling Jepsen taler de om, at i et sådant dansk lille-miljø gælder de almindelige danske love ikke: "Vi klarer det på vores måde". I forlængelse af dette filosoferede de over den meget intense debat i medierne om den 'lov', der f.eks. eksisterer i visse muslimske miljøer, og forargelsen hos andre er stor over, at man der forsøger at klare en hel del ting 'på deres egen måde' uden at involvere det almindelige retssystem. Men er det i virkeligheden ikke sådan, det sker rundt om i landet, også i miljøer der er beboede af 'ægte' danskere? Vi vil helst gøre det på vores måde. Det med de fælles store forkromede regler og principper hører mere til i festtaler end i det konkrete liv rundt om i de små samfund!

Filmen er en meget tankevækkende og direkte appel til omtanken og viljen til ændringer. Hvorfor har vi så svært ved at involvere os? Hvorfor dukker vi os og ser den anden vej? Det har som konsekvens afstumpethed og menneskelig fornedrelse.

Filmfakta

Danmark 2008 - Instr.: Henrik Ruben Genz - Manus: Henrik Ruben Genz, Dunja Gry Jensen - Medv.: Jakob Cedergren, Kim Bodnia, Lene Maria Christensen, Lars Brygman, Mathilde Maack, Anders Hove - 90 min. - Biografpremiere d. 24/10 2008 og på DVD d. 18/5 2009 - Udlejning/pressebillede © Nordisk Film

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=7142&area=3>

<http://www.philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=2691>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/terribly-happy-film-review-by-scott-macdonald>